

МІСЦЕ ГОСПОДАРСТВ НАСЕЛЕННЯ У ВИРОБНИЦТВІ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

В.В. Лисенко, к.е.н., доцент, докторант
Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва
Lysenko_veronika@mail.ru

Важливою умовою підтримки життєдіяльності людини є правильне харчування. Головним джерелом повноцінного харчування населення є сільськогосподарські продукти, споживання яких повинно бути повністю безпечним. У зв'язку з цим питання виробництва екологічно чистої продукції в аграрному секторі України є надзвичайно актуальним.

Світовий досвід переконує у позитивних тенденціях при впровадженні і поширенні органічного сільського господарства. Це, передусім, створить додаткові робочі місця в селах, нові перспективи для дрібних сільськогосподарських виробників, сприятливі соціально-економічні і екологічні передумови для покращення рівня життя сільських жителів і збільшення їх чисельності. Основними аргументами на користь органічного землеробства як за кордоном, так і в Україні є: бажання виробляти безпечну продукцію для харчування і лікування; необхідність зменшувати рівень забрудненості навколишнього середовища; наявність населення, яке спроможне купувати більш дорогу, але якісну продукцію [1 с. 183]. Наразі, український ринок органічних продуктів також починає стрімко йти вгору, і все це завдяки популяризації здорового способу життя, необхідності споживання у щоденному раціоні екологічно чистої продукції.

Виробництво сільськогосподарської продукції в Україні здійснюють сільськогосподарські підприємства (в т.ч. фермерські господарства) і господарства населення. Так, у 2012 році в Україні на долю сільськогосподарських підприємств припадало 50,7% валової продукції, а господарства населення виробляли 40,3%. В тому числі продукції рослинництва 55% на 45%, а тваринництва 41,8% на 58,2% відповідно. Тобто можна констатувати вагомий роль у виробництві сільськогосподарської продукції господарств населення [2].

На нашу думку, сьогодні в Україні найбільший потенціал у виробництві екологічно безпечної продукції сільського господарства мають, передусім, господарства населення, як форма господарювання у традиціях і способах ведення сільського господарства якої найменше

використовується хімічних препаратів, різного роду біодобавок для тварин тощо. Це пов'язано, передусім, з близькістю власного помешкання до ділянок, на яких вирощується сільськогосподарська продукція і до споруд для утримання худоби, а також через тісний контакт і можливість особистого споживання даної продукції.

Також екологічний характер виробничої діяльності господарств населення полягає у:

- підвищенні якості земельних ресурсів, утилізації виробничих і побутових відходів, що не використовуються у великому виробництві;
- веденні екологічно чистого, маломеханізованого виробництва в господарствах населення, що сприяє підтримці і збереженню навколишнього природного середовища.

Важливим аспектом подальшого розвитку господарств населення є поширення екологічного сільського господарства, а у зв'язку з цим і зростання популярності сільськогосподарського туризму. Абсолютно переконані, що створення екологічно безпечного сільськогосподарського виробництва є важливим державним завданням. Господарства населення в більшості випадків ведуть господарство без застосування хімічних засобів захисту рослин, регуляторів росту, мінеральних добрив, лікарських та гормональних препаратів та інше.

Відповідно, дана форма господарювання може зайняти важливе місце у становленні екологічно безпечного сільськогосподарського виробництва. Екологічні основи, закладені у сільськогосподарському виробництві господарств населення обумовлені як економічними причинами (недостатність коштів), так і тим, що продукція вирощується в основному для себе. Все це дозволяє отримувати екологічно чисту продукцію високої якості. Така продукція більш трудомістка і відповідно оцінюється вище.

За кордоном доволі широке розповсюдження отримало альтернативне землеробство, яке називають по-різному: екологічне, біологічне, орґано-біологічне. Воно всебічно підтримується державою та пропагується. Звичайно, в Україні також є категорія людей, що згодні купувати екологічно чисту продукцію за вищими цінами, але для них важливо, щоб якість була гарантована. Виходячи з цього, необхідно створити організацію державної системи сертифікації та контролю за виробництвом екологічно чистої продукції, прийняти відповідні закони та нормативні акти, забезпечити можливість включення господарств населення і їх об'єднань в цей процес, як найбільш адаптованих до такого землеробства.

Література

1. Опара Т. Органическое земледелие как необходимый этап при производстве качественной и экологически безопасной продукции в Украине / Т. Опара, О. Мороз. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://www.polsl.pl /Wydzialy/RG/Wydawnictwa/Documents/kwartal/6_1_16.pdf](http://www.polsl.pl/Wydzialy/RG/Wydawnictwa/Documents/kwartal/6_1_16.pdf).

2. Сільське господарство України. Статистичний збірник за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroua.net/statistics/>.